

EN BOK OM SKOGENS HÄLSA Skogsskador och bekämpning av dem

Jukka, L (redaktör) 1988. En bok om skogens hälsa, Skogsskador och bekämpning av dem. Samerka Ab, Helsingfors. 168 sidor. ISBN 951-9176-45-4.
Pris 54 FMK + porto och övriga pålägg.

Boken är finsk, skriven på svenska. Den riktar sig först och främst till det finska skogsbruket men är även av stort intresse för alla natur-intresserade.

Boken är uppdelad i elva kapitel vilka handlar om skogsskador och bekämpning av dem men även om ekonomiska möjligheter och villkor i Finland. 123 av de 168 sidorna behandlar "Sjukdomar och skadegörare i skogen". Det är dessa sidor som jag vill rekommendera alla som är intresserade av att kunna känna igen skogsskador ute i markerna. Här bjuds på mycket illustrativa fotografier vilka visar skogsskador av olika slag. Varje fotografi åtföljs av en text som beskriver orsaken till, samt hur man förebygger och bekämpar, skadan i fråga. Redovisade skador är orsakade av såväl abiotiska som biotiska faktorer: Vind, näringsbrist, luftföroreningar, svampar, insekter, fåglar och däggdjur är några exempel. Texten är pedagogiskt upplagd och innehåller många intressanta upplysningar om skadegörarnas biologi.

Insekterna är förstas väl representerade bland skadegörarna. Skador på tall och gran dominerar men även lärk-, björk-, asp-, al-, och häggskador tas upp. De ädla lövträden presenteras ej vilket speglar att de, av naturliga skäl, har en underordnad ekonomisk betydelse i vårt grannland i öster. De redovisade insekterna är av stor ekonomisk och ekologisk betydelse även i Sveriges barrskogsområden vilket gör att boken är användbar även här hos oss.

Under rubriken "bekämpning" uppmanas på flera håll till besprutning med ett "preparat som godkänts för ändamålet". Det är beklagligt att besprutningsråden inte är lite mera återhållsamma. Av historien har vi lärt oss att de preparat som var tillåtna igår i många fall är förbjudna idag...

Jag skulle önska att boken gav en bredare inblick i skogens ekologi. En redogörelse för vad kemisk bekämpning och gödsling av skogarna har för ekologiska konsekvenser skulle vara på sin plats. Två frågor som är hög-intressanta i sammanhanget men tyvärr ej berörs är:

- Vilken roll spelar svamparnas mykhorrisa för trädens näringsupptag?
- Vilken roll spelar parasiterna som regulatorer på skadeinsekternas populationer?

Boken är helt produktionsinriktad och tar tyvärr ej upp några naturvårdsaspekter. Läsaren förleds därför lätt att tro att huvudparten av skogens småkryp är skadliga. Det borde någonstans påpekas att skogen som ekosystem hyser massor av organismer som inte har någon ekonomisk betydelse. Det borde även tilläggas att det dessutom finns en mängd organismer som vi idag inte vet om, eller i så fall hur, de påverkar virkesproduktionen.

Ett exempel på avsaknad av naturvårdstanke är uppmaningen om bekämpning av björkticka: "Skadorna som björktickan åstadkommer bekämpas lämpligen så att man hugger ned björkarna innan de blivit överåriga och avlägsnar de rötskadade träden ur skogen." Läsaren blir tyvärr inte upplyst om att trädsvampar och svampig ved är en livsmiljö för flera sällsynta och skyddsvärda småkryp. Att dessa arter inte på något vis är skadliga för skogen bör även poängteras.

Jag rekommenderar varmt boken som en fälthandbok för alla som vill lära sig att känna igen skador på skogen.

- Men håll i minnet att den är helt produktionsinriktad!